Yargıtay CGK E.2023/265 K.2026/185 (25.03.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2023/265 E. , 2026/185 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 1. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Ceza Dairesi

SAYISI : 367-2255

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış kasten yaralama suçundan sanığın 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 86/1-3-e, 87/1-d, 29, 62, 53... . maddeleri uyarınca 1 yıl 3 ay hapis cezasıyla cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna ve mahsuba ilişkin Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 13.11.2020 tarih ve 129-268 sayılı hükmün, sanık ve katılan müdafileri tarafından istinaf edilmesi üzerine Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesince 15.10.2021 tarih ve 367-2255 sayı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün kaldırılmasına ve sanığın teşebbüs aşamasında kalan nitelikli kasten öldürme suçundan TCK'nın 82/1-e, 35, 29, 62/1, 53... . maddeleri uyarınca 7 yıl 6 ay hapis cezasıyla cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna ve mahsuba; bu hükmün de sanık müdafii tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 1. Ceza Dairesince 01.02.2023 tarih ve 9435-215 sayı ile onanmasına, oy çokluğuyla karar verilmiştir.

Daire Üyeleri ... ve ...; "...Sanık ...'ın yönetici olup olaydan bir hafta önce tehlikeli olduğu bilinen pitbull cinsi köpeği apartmanın bahçesinden çıkarması için apartman sakini olmayan ...'ı uyarması üzerine hem ... ve ... tarafından darp edilip hem de köpek tarafından ısırttırılması, olay günü de ... ve üç arkadaşının yanlarında yine pitbull cinsi köpek ile önde yürüyen sanığı görüp (kameraya göre sanık, katılan sanıklardan beş saniye önde yürümektedir) peşinden koşarak saldırdıkları, köpeğin de serbest olarak sanığın peşinden koştuğu, birden çok kişinin sanığı darp edip parmağını kırdıkları bunun üzerine de sanığın bıçakla ...'ı yaraladığı sabittir.

Her iki olayda sanığa köpekle saldırılması ve birinci olayda ısırttırılması, ikinci olayda da dört kişinin sanığa saldırıp çıkan kavgada sanığın parmağının kırılması üzerine sanık katılan ...'ı bıçaklamış olup kendisine karşı tevali eden silahtan sayılan pitbull cinsi köpek ve birden çok kişinin saldırısı şeklindeki eylem nedeniyle sanıkta oluşan hiddetin boyutu dikkate alınarak sanık lehine azamiye yakın oranda tahrik indirimi yapılması gereklidir..." düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca 23.03.2023 tarih ve 148551 sayı ile; "...07.12.2015 günü sanık ...'ın yöneticisi olduğu apartmanın bahçesinde pitbull cinsi köpeği ile beklemekte olan mağdur ...'ı uyarması üzerine mağdur ... ve arkadaşı ...'in sanığa sinkaflı sözlerle hakaret etmeleri, yumrukla vurmak suretiyle yaralamaları, ayrıca mağdurun sahibi olduğu pitbull cinsi köpeğin bacağını ısırması suretiyle yaralaması, bu olaydan bir hafta sonra 14.12.2015 günü karşılaştıklarında ise mağdur ve arkadaşlarının toplu saldırısı sonucu parmağının kırılması, mağdura ait pitbull cinsi köpek tarafından kovalanması şeklinde iki ayrı günde gerçekleşen, süregelen ve giderek ağırlaşan haksız eylemleri sonucunda sanıkta oluşan hiddetin boyutu dikkate alınarak, 5237 sayılı TCK'nın 3. maddesinde belirtilen

'cezada orantılılık' ilkesi de gözetilerek, aynı Kanunun TCK'nın 29. maddesi uyarınca azami oranda (3/4) haksız tahrik indirimi uygulanması yerine 1/2 oranında indirim yapılması suretiyle fazla cezaya hükmedilmesi usul ve yasaya aykırı olduğu..." düşüncesiyle itiraz yoluna başvurulmuştur.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 1. Ceza Dairesince 26.04.2023 tarih, 3246-2265 sayı ve oy çokluğu ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan nedenlerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIĞIN KAPSAMI, KONUSU VE ÖN SORUN

İnceleme dışı suça sürüklenen çocuklar ... ve ... hakkında sanığa yönelik kasten yaralama suçundan verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına dair kararlar itiraz edilmeksizin, inceleme dışı sanıklar ... ve ... hakkında sanığa yönelik kasten yaralama suçundan kurulan mahkûmiyet hükümleri ile sanık hakkında inceleme dışı katılan sanık ...'e yönelik kasten yaralama suçundan kurulan mahkûmiyet hükmü ise istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmek suretiyle kesinleşmiş olup, itirazın kapsamında göre inceleme; sanık hakkında katılan ...'a yönelik teşebbüs aşamasında kalan nitelikli kasten öldürme suçundan kurula mahkûmiyet hükmü ile sınırlı olarak yapılmıştır.

Özel Daire çoğunluğu ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; sanık ... hakkında, katılan ...'a yönelik eylemi nedeniyle teşebbüs aşamasında kalan nitelikli kasten öldürme suçundan kurulan hükümde uygulanan haksız tahrik indirim oranının makul düzeyde mi yoksa en üst sınırdan mı uygulanması gerektiğinin belirlenmesine ilişkin ise de Yargıtay İç Yönetmeliği'nin 27. maddesi uyarınca öncelikle;

1- Sanık hakkında, meşru savunmada sınırın mazur görülebilecek bir heyecan, korku veya telaştan ileri gelen bir nedenle aşılmasını düzenleyen TCK'nın 27/2. maddesinin uygulanma koşulları bulunup bulunmadığının,

2- Meşru müdafada sınırın aşılması koşullarının oluşmadığı sonucuna ulaşılması hâlinde;

a) Sanığın eyleminin teşebbüs aşamasında kalan nitelikli kasten öldürme suçunu mu yoksa neticesi sebebiyle ağırlaşmış kasten yaralama suçunu mu oluşturduğunun,

b) Sanığın eyleminin teşebbüs aşamasında kalan nitelikli kasten öldürme suçunu oluşturduğu sonucuna ulaşılması hâlinde ise;

ba) Katılan sanık ...'ın yaralanmalarının ayrı ayrı tek başına ölüm neticesi doğurabilecek nitelikte olup olmadığının belirlenmesi amacıyla Adli Tıp İhtisas Kurulu raporu bulunmayan dosyada eksik araştırma sonucu hüküm kurulup kurulmadığının,

bb) Eksik araştırma sonucu hüküm kurulmadığı sonucuna ulaşılması hâlinde de sanık hakkında teşebbüs aşamasında kalan nitelikli kasten öldürme suçundan Bölge Adliye Mahkemesince kurulan hükümde TCK'nın 35. maddesi uyarınca teşebbüs nedeniyle takdir edilen ceza miktarının isabetli olup olmadığının,

Değerlendirilmesi gerekmekte olup, müzakere sırasında bazı kurul üyeleri tarafından sanığın eyleminin TCK'nın 25. maddesi kapsamında meşru müdafaa kapsamında kalıp kalmadığının da tartışılması gerektiğinin ileri sürülmesi üzerine öncelikle bu husus değerlendirilmiştir.

IV. OLAY VE OLGULAR

İncelenen dosya kapsamından;

07.12.2015 tarihli kamera kaydının incelenmesine göre; sanık ...'ın yöneticisi olduğu apartmanın bahçesinin kamelyasına yakın kısımda sanıkla katılanın birbiriyle boğuşarak kadraja girdikleri, sonrasında gelen tasmasız ve bağsız Pitbull cinsi köpeğin sanık ...'a saldırdığı, kamelyanın içine doğru devam eden kavga sırasında inceleme dışı katılan sanık ...'ın da gelerek sanığa tekme ve tokatla vurmaya başladığı, en son apartman sakini bir kadının müdahalesi neticesinde tarafların birbirlerinden uzaklaştıkları,

14.12.2015 tarihli Keçiören Eğitim Araştırma Hastanesi genel adli muayene raporuna göre; katılan ...'ın sol 4. İKA'da bir cm'lik, sol posterior aksiller bölgede bir cm'lik kesici delici alet yaralanması ve sol kol humerus lateralinde cilt cilt altı kesiler bulunduğu, yaralanmasının kişinin yaşamını tehlikeye sokan bir durum arz ettiği,

15.12.2015 tarihli Gazi Üniversitesi Hastanesi epikriz raporuna göre; katılan ...'ın kalbindeki yaklaşık iki cm'lik kesici delici alet yaralanması sonucu oluşan yırtığın tamir edildiği, ertesi gün yeniden kanaması olan hastanın tekrar ameliyata alındığı ve kanamanın kontrol altına alındığı,

15.12.2015 tarihli Adli Tıp Kurumu raporuna göre; sanık ...'ın başında oksipitoparyetal bölgede (orta arka) iki adet iki cm'lik kesi ve kenarı ekimozlu yaralar, sağ el 5. parmağında lezyon ve kesi saptandığı, manibrium sternide (göğüs ön en üst çatı) hiperemi (kansızlık) olduğu, sağ el 5. parmaktaki kesi yaralanmasının yaşamını tehlikeye sokan bir olmadığı, ancak basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek nitelik taşımadığı, yaşam fonksiyonlarını 1 (hafif) derece etkilediği, diğer yaralanmaların ise her birinin ayrı ayrı basit tıbbi müdahale ile giderilebileceği,

29.12.20 15... .02.2016 tarihli CD izleme tutanağı ve kayıt kapsamında hazırlanan bilirkişi raporuna göre; 14.12.2015 tarihinde kamera saatine göre 16.17,38'de sanık ...'ın ... Caddesi üzerindeki kaldırımda yürüyerek görüntüye girdiği, görüntüdeki elektrik direği yanında durarak bir iki saniye süreyle arkasına baktığı ve tekrar önüne dönerek tedirgin şekilde yürümeye devam ettiği ve kameradan çıktığı, aynı dakika içinde sanığın hemen arkasından en önde katılan ..., inceleme dışı sanıklar ... ve ...ile en geride suça sürüklenen çocuk ...'ın, Pitbull cinsi, tasmasının ipi yerde süründüğü için başı boş hâlde olduğu anlaşılan köpekle birlikte sanığı kovaladıkları ve saat 16.17,55'te ekranın sol tarafından görüntüden çıktıkları, aynı kaldırımda koşanların arkasından bakan sokaktaki vatandaşların kalabalığın gittiği yere doğru baktığı ve bu sırada bir arbede yaşandığının anlaşıldığı, saat 16.18,07'de yani yaklaşık on saniye sonra aynı kaldırım üzerinde sol taraftan inceleme dışı katılan sanık ...'in koşarak tökezleyip yere düşerek ve hemen arkasında sanık ...'ın sağ elinde bıçak olacak şekilde kadraja tekrar girdikleri, sanık ...'ın elindeki bıçağı yerden kalkan inceleme dışı katılan sanık ...'in ensesine doğru saat 16.18,09'da bir kez salladığı ancak isabet ettiremediği, ...'in sanıktan koşarak uzaklaşmaya başladığı, aynı anda inceleme dışı katılan sanık ...'ın ve suça sürüklenen çocuk ...'ın aynı kaldırım üzerinde bu arbedeye bakarak ve köpekle geldikleri tarafa doğru koşarak kaçtıkları, arkadan gelen katılan ...'ın ise arkadaşlarının arkasından sol kolunu tutarak aynı kaldırımın yola yakın kısmında bu arbededen uzakta hızla yürüyerek olay yerinden uzaklaştığı, sanığın, en yakınındaki inceleme dışı katılan sanık ... ve arkadaşlarının gittiği tarafa doğru saat 16.18,14'te bir iki adım daha elinde bıçakla yürüdüğü, ancak uzaklaşmaları sonucu ters tarafa dönerek cep telefonuyla birileriyle konuşmaya başladığı, sonra çevredeki insanların sanığın yanına geldikleri,

30.12.2015 tarihli Adli Tıp Kurumu kati raporuna göre; sanık ...'ın göğüs manibrium sterni bölgesinde ve sağ bacakta tarif edilen yaralanmalarının; yaşamsal tehlikeye yol açmadığı ve basit tıbbi müdahale ile giderilebileceği,

25.01.2016 tarihli Gazi Üniversitesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı heyet raporuna göre; katılan ...'ın 14.12.2015'te bıçakla yaralanma sonucu acil servise naklen başvurduğu, fizik muayenesinde sol 4. interkostal aralıktan bir cm, sol posterior aksiller bölgede bir cm, sol kol humerus lateralde bir cm kesici delici alet yaralanmasının olduğu, göğüs boşluğundan sıvı boşaltıldığı, sol göğüs boşluğuna trakeomi yapıldığı, sol akciğerde lazerasyon saptandığı, perikart ve sol ventrikülde saptanan lazerasyonun tamir edildiği, 15.12.2015 tarihinde tekrar operasyona alındığı, sol akciğerdeki sızıntıya müdahale edildiği, operasyon sonrası stabil hale geldiği ve bir gün sonra taburcu edildiği, sonuç olarak; yaralanmasının basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif olmadığı, yaşamını tehlikeye sokan bir duruma yol açtığı,

Anlaşılmıştır.

Katılan ...; olaydan yaklaşık bir hafta önce arkadaşı olan inceleme dışı katılan sanık ...'in halasının oturduğu eve Pitbull cinsi köpeğine mama almak için gittiğini, bu sırada apartmandan çıkan sanık ...'ın "Bu köpek buraya pisler." diyerek argo konuşması sebebiyle tartıştıklarını, sonra apartmanın bahçesinde kavga ettiklerini ve ayrıldıklarını, olay günü saat 15.00 civarında ... Caddesi üzerinde inceleme dışı katılan sanık ... ile buluştuklarını, birlikte köpeği gezdirdiklerini, sonra diğer arkadaşları inceleme dışı sanık ... ve suça sürüklenen çocuk ...'ı gördüklerini, kısa süre sonra sanık ... ile yolda yürürken karşılaştıklarını, sanığın kendilerine ters ters bakıp "Sizinle sonra görüşeceğiz!" dedikten sonra uzaklaşıp geriye dönerek "Gelin lan buraya!" demesi üzerine sanığı koşarak kovaladıklarını, yakaladıklarında sanıkla ...'in birbirine girdiklerini, kendisinin de sanığa vurduğunu, sanığın önce ...'i sonra kendisini bıçakladığını, kendilerinde bıçak veya silah olmadığını, sanığı kimin yaraladığını ve parmağının nasıl kesildiğini bilmediğini,

İnceleme dışı katılan sanık ...; bir hafta önce sanıkla aralarında Pitbull cinsi köpek nedeniyle geçen kavga sırasında katılan ... ile sanığı ayırmaya çalıştığını, olay günü ise katılanla birlikte Pitbull köpeği gezdirdikleri sırada ... Caddesi'nde karşılaştıkları sanığın kendilerine yaklaşarak "O... çocukları, sizi s..., ana... bacınızı dağa kaldıracağım!" dediğini ve cevap vermeye fırsat olmadan hızlıca yürümeye başladığını, bu sırada yanlarına arkadaşları ...ve ...'ın geldiklerini, katılan ...'ın bir anda sanığın arkasından koşmaya başladığını, kendilerinin de onu takip ettiklerini, sanığın üzerinden çıkarttığı bıçağı önce katılana, yaklaşınca da kendisine salladığını, katılanın yaralandığını ancak kendisinin bir şey hissetmediğini, sonradan baktığında karnından yaralandığını gördüğünü, hep birlikte kaçtıkları sırada sanığın sol kolundan tutup bıçağı boynuna salladığını ancak isabet ettiremediğini, uzaklaşınca katılan ...'ın yere düştüğünü ve ambulansla hastaneye gittiğini, sanığa vurmadığını, kendisi ve arkadaşlarının üzerinde bıçak veya silah olmadığını, kimseye ateş etmediğini,

İnceleme dışı katılan sanık ...; olay günü ana caddede arkadaşları katılan ... ve inceleme dışı katılan sanık ... ile karşılaştıklarını, bu sırada karşı taraftan ismini sonradan öğrendiği sanığın "O... Çocukları!" diyerek bağırıp önlerinden gittiğini, akabinde arkadaşları katılan ... ve ...'in sanığı kovalamaya başladıklarını, kendisinin de bir şey olduğunu zannedip arkalarından koştuğunu, yanlarında suça sürüklenen çocuk ...'ın da Pitbull cinsi köpeğiyle birlikte koşmaya başladığını, koşarken köpeğin tasmasından kurtulduğunu, sanığın birden durarak inceleme dışı katılan sanık ...'e yumruk attığını, katılan ...'ın da sanığa yumrukla vurduğunu, sanığın elinde bıçak görünce kendisinin de sanığı yumrukladığını, sanığın yere düştüğünü, bu anda katılan ...'ın "Vuruldum ben!" diye bağırdığını, sanığın inceleme dışı katılan sanık ...'e de bıçakla önce karnına sonra da boynuna doğru vurmak suretiyle saldırdığını, olay yerinden koşarak kaçmaya başladıklarını, bu sırada katılan ...'ın yere yığıldığını, kimseyi yaralamadığını, sanığın nasıl yaralandığını bilmediğini,

İnceleme dışı suça sürüklenen çocuk ...; evine giderken arkadaşları olan katılan ... ve inceleme dışı katılan sanıklar ...ve ... ile karşılaştığını, isminin sonradan öğrendiği sanığı görünce tartışmaya başladıklarını, ...'in Pitbull cinsi köpeği kendisine vererek "Sen karışma!" dediğini, sanığı kovalamaya başladıklarında köpeğin tasmasından kurtulduğunu, ...'ın yumruk atmasıyla sanığın yere düştüğünü, yerdeyken ..., ...ve ...'in hep birlikte sanığa tekme ve tokatla vurduklarını, bu sırada sanığın birden elindeki bıçağı savurduğunu, katılan ... ve inceleme dışı katılan sanık ...'in bıçak darbeleriyle yaralandıklarını, köpeği tutmaya çalıştığı için olaya müdahale edemediğini, kimseye vurmadığını,

İfade etmişlerdir.

Sanık ...; ikamet ettiği apartmanın yöneticisi olduğunu, olaydan bir hafta önce, ismini suçtan sonra öğrendiği katılan ...'ı elinde Pitbull cinsi köpekle apartmanın önünde görünce "Bu köpek tehlikeli, burada gezdirme. Kimsin, ne işin var bizim apartmanda?" diye sorduğunu, katılanın kendisine "Sana ne? Anasını avradını s...!" şeklinde cevap verdiğini, tartışma sonucu çıkan kavga sırasında köpeğin ayağından ısırdığını, sonra inceleme dışı katılan sanık ...'in de geldiğini ve ikisinin birlikte kendisine vurmaya başladıklarını, komşuların kavgayı ayırdıklarını, yaralanmasına rağmen polise gitmediğini, olay günü saat 15.00 civarında bankadaki işlerini hâlletmek üzere evden çıktığını, fırın önünde karşılaştığı inceleme dışı katılan sanık ...'in uzaktan kendisine "Dur bekle orada, geliyorum!" diye seslendiğini, sataşacağından emin olduğu için beklemeden yürümeye devam ettiğini, iki yüz metre kadar yürüdükten sonra birden arkasından gelip 4-5 kişi hâlinde yanlarında aynı Pitbull cinsi köpekle birlikte kendisine tekme tokat saldırdıklarını, ellerinde ne varsa kafasına ve vücuduna vurarak parmağının kırılmasına, kafasının yarılmasına ve değişik yerlerinin yaralanmasına sebep olduklarını, direnmeye çalıştığı sırada yerde gördüğü bir bıçağı alıp rastgele karşılık vermeye çalıştığını, darp edildiği için kimin yaralandığını görmediğini, çevredekilerin kavgayı ayırmalarından sonra bankaya gittiğini, eve dönmek için fırının yanından geçerken bu kez inceleme dışı katılan sanık ... ile bir minibüsten inen yanındaki 5-6 kişinin kendisine saldırdıklarını ancak çevredekilerin buna engel olduklarını, olay sırasında kendisini savunmaya çalıştığını,

Savunmuştur.

V. GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat ve Ön Sorun Konusuna İlişkin Açıklamalar

Ayrıntıları Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 19.02.2025 tarihli ve 279-75 sayılı, 03.04.2024 tarihli ve 360-157 sayılı, 07.06.2023 tarihli ve 118-333 sayılı içtihatları ile diğer müstakar kararlarında açıklandığı üzere;

TCK'nın 25/1. maddesinde düzenlenen ve hukuka uygunluk nedenlerinden birini oluşturan meşru savunma, hukuka aykırılığı ortadan kaldırmakta ve bu nedenle eylemi suç olmaktan çıkarmaktadır. Bir olayda meşru savunmanın oluştuğunun kabul edilebilmesi için saldırıya ve savunmaya ilişkin şartların birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

1- Saldırıya ilişkin şartlar:

a) Bir saldırı bulunmalıdır.

b) Bu saldırı haksız olmalıdır.

c) Saldırı meşru savunma ile korunabilecek bir hakka yönelik olmalıdır. Bu hakkın, kişinin kendisine veya bir başkasına ait olması arasında fark yoktur.

d) Saldırı ile savunma eş zamanlı bulunmalıdır.

2- Savunmaya ilişkin şartlar:

a) Savunma zorunlu olmalıdır. Zorunluluk ile kastedilen husus, failin kendisine veya başkasına ait bir hakkı koruyabilmesi için savunmadan başka imkânının bulunmamasıdır.

b) Savunma saldırana karşı olmalıdır.

c) Saldırı ile savunma arasında oran bulunmalıdır.

Hukuka uygunluk nedeninin bulunması, eylemin suç olmasını engelleyeceğinden, fail hakkında CMK'nın 223. maddesinin 2. fıkrasının (d) bendi uyarınca beraat kararı verilecektir.

Doktrinde; "Bir kimsenin, kendisini veya başkasını hedef alan bir tecavüz, saldırı karşısında, savunma amacına matuf olarak ve bu saldırıyı defedecek ölçüde kuvvet kullanması" (doktrindeki bir esere atıf); "Bir kimsenin kendisine veya başkasına yöneltilen ağır ve haksız bir saldırıyı uzaklaştırmak amacıyla gösterdiği zorunlu tepki" (doktrindeki bir esere atıf); "Kişilerin saldırıya karşı verdikleri kendini veya diğer bir insanı koruma içgüdüsünden kaynaklanan doğal tepkinin hukuken meşru görülmesi" (doktrindeki bir esere atıf) şeklinde açıklanmıştır.

765 sayılı TCK'nın yürürlükte olduğu dönemde Yargıtay Ceza Genel Kurulu içtihadında ise; "Bir kimsenin ağır ve haksız bir tecavüzü kendisinden veya başkasından uzaklaştırmak amacı ile gösterdiği zorunlu tepki" olarak tanımlanan meşru savunma; bir kimsenin, gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakkı hedef alan, gerçekleşen ya da gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı, saldırı ile eşzamanlı olarak hâl ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde, kendisinden veya başkasından uzaklaştırmak mecburiyetiyle saldırıda bulunan kişiye karşı işlediği ve hukuk düzenince meşru kabul edilen fiillerdir.

Sınırın aşılması, TCK'nın 27. maddesinde;

"(1) Ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerde sınırın kast olmaksızın aşılması halinde, fiil taksirle işlendiğinde de cezalandırılıyorsa, taksirli suç için kanunda yer alan cezanın altıda birinden üçte birine kadarı indirilerek hükmolunur.

(2) Meşru savunmada sınırın aşılması mazur görülebilecek bir heyecan, korku veya telaştan ileri gelmiş ise faile ceza verilmez." şeklinde düzenlenmiştir.

Hukuka uygunluk nedeninin bulunması, eylemin suç olmasını engelleyeceğinden, fail hakkında CMK'nın 223. maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi uyarınca beraat kararı verilecektir. Buna karşın, sınırın aşılması bir hukuka uygunluk nedeni olmayıp TCK'nın 27. maddenin birinci fıkrasındaki durum itibarıyla kusurluluğu azaltan, 27. maddenin ikinci fıkrasındaki durum itibarıyla da kusurluluğu ortadan kaldıran nedenlerden biridir. Başka bir deyişle, hukuka uygunluk nedenlerinde sınırın kast olmaksızın aşılması hâlinde beraat kararı değil, anılan maddenin birinci fıkrasına göre indirimli ceza veya ikinci fıkrasına göre CMK'nın 223. maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi gözetilerek ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilecektir.

TCK'nın 27. maddesinin birinci fıkrasında, fail bir hukuka uygunluk nedeninin sınırını aşmakta ise de, bunu bilerek ve isteyerek yani kasten yapmamaktadır. Ancak, fiil taksirle işlendiğinde de cezalandırılabiliyorsa, fail sınırı kast olmaksızın aşmış olması dolayısıyla taksirinden sorumlu tutulmaktadır.

TCK'nın 27. maddesinin ikinci fıkrasında, hukuka uygunluk nedenlerinden sadece meşru savunma için sınırın aşılmasına ilişkin özel bir düzenleme öngörülmüştür. Buna göre bu hükmün uygulanabilmesi için;

1- Meşru savunma ile korunabilecek bir hakkın bulunması,

2- Saldırıya ilişkin şartların var olması,

3- Savunmaya ilişkin şartlardan ölçülülük ya da orantılılık şartının, savunma lehine ihlal edilmesi suretiyle sınırın aşılması,

4- Sınırın aşılmasının mazur görülebilecek bir heyecan, korku veya telaştan ileri gelmesi gerekir. Burada sınırın kasten aşılıp aşılamadığının bir önemi bulunmamaktadır.

Tüm bu şartların birlikte gerçekleşmesi hâlinde, meşru savunmada sınırı aşan faile CMK'nın 223/3-c maddesi uyarınca ceza verilmeyecektir. Bu durumda, kişinin, maruz kaldığı saldırı karşısında içine düştüğü heyecan, korku veya telaş dolayısıyla davranışlarını yönlendirme yeteneğinin ortadan kalkması söz konusu olacağından, meşru savunmada sınırın aşılmasından dolayı kusurlu sayılmayacağı kabul edilir. Dolayısıyla, belirleyici olan maruz kalınan saldırının kişiyi içine düşürdüğü psikolojik durumdur. Zira kişi sırf maruz kaldığı saldırının etkisiyle, heyecan, korku veya telaşa kapılarak meşru savunmanın sınırlarını aştığında bu maddeden yararlanabilecek, buna karşılık saldırının etkisinin yanında, saldırıdan kaynaklanmış olsa bile, öfke gibi nedenlerle sınır aşıldığında ise aynı korumadan faydalanılması söz konusu olmayacaktır. Başka bir deyişle, failin amacı, saldırının defedilmesinden çok, kin duygusunu tatmine yönelik ise meşru savunmada sınırın aşılması değil, ancak haksız tahrik söz konusu olabilecektir.

B. Somut Olayda Hukuki Nitelendirme

Suç tarihinden yaklaşık bir hafta önce sanıkla katılan arasında, katılanın saldırgan bir tür olduğu bilinen Pitbull cinsi köpeği sanığın yöneticisi olduğu apartmana tedbirsiz şekilde getirmesi nedeniyle tartışma yaşanmıştır. Tartışma kavgaya dönüşünce katılan ve inceleme dışı katılan sanık köpekle birlikte sanığa saldırmış ve yaralamışlardır.

Suç tarihinde ise faturaları yatırmak amacıyla evden çıkan sanıkla tesadüfen karşılaşan katılan ve arkadaşları, sanığı yine tasması salınmış hâldeki köpekle kovalamışlar, yakaladıktan sonra da dört kişi birlikte darp etmeye başlamışlar, yere düşen sanık, cebinden çıkardığı bıçağı rastgele sallamaya başlamış, arbede sırasında katılan ...'ı sol göğsünden biri kalbine nüfuz ederek hayati tehlike doğuracak şekilde, diğeri basit tıbbi müdahaleyle giderilebilir şekilde iki isabetle, inceleme dışı katılan sanık ...'i ise karnından basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde yaralamıştır. Bu arada sanık da kafa, göğüs ve sağ bacağından basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek şekilde hafif, sağ el beşinci parmağından basit tıbbi müdahale ile giderilemeyecek ve yaşam fonksiyonlarını hafif derecede etkileyecek nitelikte yaralanmıştır.

Sanığın; olay tarihinden bir hafta önce kendisine köpekle saldıran, olay tarihinde ise evinden işlerini halletmek üzere yürüdüğü esnada tesadüfen karşılaştığı katılan ve arkadaşları tarafından yanlarında aynı köpek varken tahrik edilmesine rağmen buna aldırış etmeyip yolda yürümeye devam etmesi, ancak katılan ve arkadaşlarının sanığı yanlarındaki köpekle birlikte kovalamaları ve yakaladıklarında da hiçbir şey söylemeden yere yatırarak dört kişi birlikte şiddetli şekilde darp etmeleri karşısında;

Katılan ve üç arkadaşının bağı çözülmüş Pitbull cinsi köpekle birlikte başlattıkları söz konusu saldırının, sanığın yaşamına ve vücut bütünlüğüne yönelik ciddi ve haksız bir nitelik taşıdığı açıktır. Saldıranların, sayı, fiziki üstünlük ve tehlikelilik bakımından daha üstün olmaları nedeniyle bıçak kullanan sanığın, saldırıyı o anki hâl ve koşullara göre defetme ve kendisini savunma zorunluluğu içinde olduğunda şüphe yoktur. Oluşa göre silahların eşitsizliğinden veya sanığın avantajlı konuma geçmesinden söz edilemez. Ayrıca kamera kayıtlarına göre saldırının başı ve sonu arasında yaklaşık on saniye geçmesine nazaran savunma hareketlerinin saldırı ile eş zamanlı olarak gerçekleştirildiği ve sanığın içinde bulunduğu şartlar itibarıyla saldırıyı def edecek ölçüde olduğu kabul edilmelidir.

Şu hale göre. sanığın eyleminin TCK'nın 25. maddesinde düzenlenen meşru savunma kapsamında değerlendirilmesi gerekir.

Diğer yandan, saldırı ve savunma arasındaki oldukça kısa süre içerisinde elindeki bıçağı yerdeyken rastgele savurduğu sırada kafasına aldığı darbeler nedeniyle katılan ve arkadaşının yaralandığını fark etmediğini savunan sanığın, katılan ve arkadaşlarının kendisinden uzaklaşıp olay yerinden koşarak kaçmaya başladıklarını görmesiyle savunma mahiyetindeki hareketlerini yerden kalktıktan bir iki saniye sonra durdurması karşısında; meşru savunmanın sınırını, savunma hareketlerinin süresi, oranı ve şiddeti bakımından da aşmadığının kabulü gerekmektedir.

Bu itibarla, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazının değişik gerekçeyle kabulüne, Özel Dairenin onama kararının kaldırılmasına, Bölge Adliye Mahkemesince kurulan hükmün sanığın eylemini meşru savunma şartları altında gerçekleştirdiği anlaşıldığından beraatine karar verilmesi gerekirken mahkûmiyetine karar verilmesi isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan Ceza Genel Kurulu...; "TCK'nın 27/2 maddesinde düzenlenen meşru savunmada sınırın aşılması hâli, savunma hareketleriyle oluşan suçun unsurlarının tam olarak gerçekleştiği kabul edilmesine rağmen meydana gelen sonuçtan; failin savunmaya ilişkin ölçülülük ve orantılılık sınırını mazur görülebilecek bir heyecan, korku veya telaşla aşması nedeniyle sorumlu tutulmamasını öngörmektedir. Failin, içinde bulunduğu bu heyecan, korku veya telaş nedeniyle meşru savunmada olması gerekenin üzerinde bir süreç ve yoğunlukta orantısız kuvvet kullanması sonucu bir suça sebebiyet vermesi gerekmektedir. Belirtmek gerekir ki; failin mazur görülebilecek heyecan, korku veya telaş nedeniyle davranışlarını yönlendirme ve iradesini kontrol etme yeteneğinin önemli ölçüde kaybolacağı kabul edildiğinden meşru savunmada orantılı olma sınırını taksirle veya kasten aşmasının bir önemi de bulunmamaktadır. Sınırın aşılıp aşılmadığının belirlenmesinde; savunma hareketlerini gerçekleştiren failin hayat tecrübesi, saldırı öncesindeki psikolojik durumu, saldırı sırasındaki koşullar ve çevre şartları, saldırı anındaki panik hâlinin etkisinin sürüp sürmediği, saldırıya karşı gösterilen savunma hareketinde kullanılan gücün niteliği ve niceliği ile meydana gelen sonuçlar da birlikte gözetilmelidir.

TCK'nın 25. maddesiyle 27/2 maddesi arasında; saldırıyla savunmanın eş zamanlı olmasıyla meşru savunma hâlinde hareket eden her failin içinde bulunması mümkün olan korku, panik veya telaş hâlleri yönünden benzerlik bulunsa da; sınırın aşılmasında aynı hâletiruhiye ile sergilenen savunma hareketlerinin beklenenin üzerinde kuvvet kullanılması, beklenenden daha uzun sürmesi veya daha ağır sonuçlara yol açması gibi orantısız ve ölçüsüz şekilde gerçekleştirilmesi yönünden farklıdır.

Uyuşmazlığa konu maddi olayda; katılan ... ve arkadaşlarının, sanığı yanlarında Pitbull cinsi köpekle birlikte ... Caddesi üzerinde kovaladıkları, dört kişi hâlinde sanığı yakaladıktan sonra yerde darbetmeye başladıkları ve bu sırada Pitbull cinsi köpeğin de yanlarında bağsız durduğu tartışmasızdır.

Bu hâlde katılan ve arkadaşlarının birden fazla kişiyle sanığın yaşamına ve vücut bütünlüğüne yönelik olarak başlattıkları saldırının haksız bir saldırı olduğunda, sanığın yaşça kendisinden daha küçük, daha dinç ve fiziken daha güçlü olan saldırganlara karşı tek başına iken cebinden bıçağı çıkartmasıyla gerçekleştirdiği savunma hareketlerinin; saldırıyla eş zamanlı ve saldırıyı defetme amacına yöneldiğinde, böylece meşru savunmanın 'saldırıya ilişkin' tüm şartlarının gerçekleştiğinde sayın çoğunlukla aramızda ihtilaf bulunmamaktadır.

Ancak sanığın, katılan ve arkadaşlarının kendisine tekrar saldıracakları yönündeki geçmişten kaynaklanan tedirginliğinin; yakalandığı ve yere yatırıldığı ana kadar devam

ettiği, yerdeki saldırının başlamasıyla artarak mazur görülecek bir heyecan, korku ve telaşa dönüştüğü bellidir.

Sanık bu ruhsal durumun etkisi altında elindeki bıçakla önce katılan ...'a iki kez, akabinde de ...'e bir kez vurmuş, bıçağı fark etmeleri üzerine ayağa kalkarak etrafından uzaklaşmak isteyen saldırganlara hamlelerini devam ettirmiştir. Bıçak darbelerinin sayı, nahiye ve şiddeti, katılanın biri hayati tehlike arz edecek şekilde iki isabetle ve arkadaşı ...'in ise basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde yaralanması nedeniyle savunmanın ölçüsüz ve orantısız olduğu da aşikârdır.

Bu nedenle olayın başlangıcında her ne kadar meşru savunmada saldırıya dair şartlar ve savunmanın eş zamanlı olması şartı sağlanmışsa da; sanığın savunma hareketlerinin gerek mağdur sayısı, gerekse yaralanmaların nahiye, niteliği ve niceliği itibarıyla sınırı aştığının kabul edilmesi gerekmektedir. Sonuç olarak, sanığın eylemi sırasında içinde bulunduğu ruh hâlinin davranışlarını yönlendirme ve kontrol edebilme yeteneğini önemli ölçüde kısıtladığının kabulüyle meşru savunmada sınırın aşılması nedeniyle sanık hakkında TCK'nın 27/2 maddesi uyarınca ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmelidir."

Çoğunluk görüşüne katılmayan Ceza Genel Kurulu Üyesi ... ise; sanık hakkında TCK'nın 25. maddesinde düzenlenen meşru savunma hükmünün uygulama şartlarının bulunmadığı,

Düşünceleriyle karşı oy kullanmışlardır.

Ulaşılan sonuç karşısında diğer uyuşmazlık konuları değerlendirilmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazının DEĞİŞİK GEREKÇEYLE KABULÜNE, Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 01.02.2023 tarihli ve 9435-215 sayılı onama ilâmının KALDIRILMASINA,

2- Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesinin 15.10.2021 tarihli ve 367-2255 sayılı mahkûmiyet hükmünün, sanığın katılan ...'a yönelik eyleminin meşru savunma şartları altında gerçekleştirdiğinin anlaşılması nedeniyle beraatine karar verilmesi gerekirken mahkûmiyetine karar verilmesi isabetsizliğinden BOZULMASINA,

3- Sanık hakkında katılan ...'a yönelik eylemi nedeniyle teşebbüs aşamasında kalan nitelikli kasten öldürme suçundan kurulan ve onama ilamıyla kesinleştiği anlaşılan mahkûmiyet hükmünün İNFAZININ DURDURULMASINA, sanığın bu suçtan cezaevine alınmış olma ihtimali bulunduğundan, başka bir suçtan tutuklu veya hükümlü de değilse derhâl serbest bırakılması için YAZI YAZILMASINA,

4- Dosyanın, CMK'nın 304/2. maddesi uyarınca yeniden incelenmek ve hüküm verilmek üzere hükmü veren Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 25.03.2026 tarihinde yapılan müzakerede oy çokluğuyla karar verildi.